

Mål T-65/89

**BPB Industries plc och British Gypsum Limited
mot
Europeiska gemenskapernas kommission**

(Konkurrens — missbruk av dominerande ställning —
ensamleverantörsavtal — lojalitetsrabatt — inverkan på
handeln mellan medlemsstater — ansvar för överträdelsen)

Sammanfattning av domen

1. *Konkurrens – administrativt förfarande – aktinsyn – kommissionens skyldighet enligt de regler den själv ställt upp i en rapport om konkurrenspolitiken*
2. *Konkurrens – administrativt förfarande – aktinsyn – syfte – iakttagande av rätten till försvar – rätt att yttra sig
(artikel 19.1 och 19.2 i rådets förordning nr 17; artikel 2 i kommissionens förordning nr 99/63)*
3. *Konkurrens – dominerande ställning – missbruk – ensamleverantörsavtal – lojalitetsrabatter
(artikel 86 i EEG-fördraget)*
4. *Konkurrens – dominerande ställning – missbruk – begrepp
(artikel 86 i EEG-fördraget)*
5. *Konkurrens – dominerande ställning – missbruk – begrepp – avsaknad av uppsåt
(artikel 86 i EEG-fördraget)*
6. *Konkurrens – dominerande ställning – missbruk – förbud – undantag enligt artikel 85.3 – saknar betydelse
(artiklarna 85.3 och 86 i EEG-fördraget)*

7. *Konkurrens – dominerande ställning – missbruk – begrepp – prioriterade leveranser vid begränsad tillgång för kunder som inte handlar från konkurrenter*
(artikel 86 i EEG-fördraget)
8. *Konkurrens – dominerande ställning – missbruk – lojalitetsrabatt*
(artikel 86 i EEG-fördraget)
9. *Konkurrens – dominerande ställning – inverkan på handeln mellan medlemsstater – kriterier*
10. *Konkurrens – gemenskapsregler – överträdelse som begåtts av ett dotterbolag – moderbolaget har gjorts ansvarigt – villkor*
11. *Konkurrens – gemenskapsregler – överträdelser – uppsåtligt begångna – begrepp*
(artikel 15 i rådets förordning nr 17)

1. Eftersom kommissionen har fastställt ett antal regler för aktinsyn i konkurrensärenden samt formulerat och offentliggjort dessa i en av sina rapporter om konkurrenspolitiken har den en skyldighet att låta de företag som berörs av en utredning enligt artikel 85.1 i fördraget få tillgång till alla handlingar som den samlat in under utredningen, antingen dessa är till företagens fördel eller inte, med undantag av andra företags affärshemligheter, interna kommissionshandlingar och övriga sekretessbelagda uppgifter.

2. Förfarandet för att få tillgång till handlingarna i konkurrensärenden har till syfte att låta mottagarna av ett meddelande om anmärkningar få kännedom om det bevismaterial som finns i kom-

missionens handlingar, så att de på ett tillfredsställande sätt kan svara på de slutsatser som kommissionen kommit fram till i sitt meddelande om anmärkningar på grundval av detta material. Tillgången till handlingarna hör till de processrättsliga skyddsregler som syftar till att skydda rätten till försvar och att särskilt säkerställa det faktiska utövandet av rätten att höras som föreskrivs i artikel 19.1 och 19.2 i förordning nr 17 och i artikel 2 i förordning nr 99/63.

3. Ett företag som har en dominerande ställning har ett särskilt ansvar att inte genom sitt beteende skada en effektiv och icke snedvriden konkurrens inom den gemensamma marknaden. Ett företag som har en dominerande

- ställning på en marknad missbrukar sin dominerande ställning i den mening som avses i artikel 86 i EEG-fördraget om det binder köpare till sig – även om det sker på köparnas begäran – genom en skyldighet eller ett löfte att dessa skall göra alla eller de flesta av sina inköp uteslutande hos detta företag och oavsett om förpliktelsen gäller utan vidare eller motsvaras av en rabatt. I de fall en ekonomisk aktör har en stark ställning på marknaden innebär ensamleverantörsavtal för en betydande del av inköpen ett oacceptabelt hinder för tillträde till marknaden.
4. Samtidigt som förekomsten av en dominerande ställning inte kan frånta ett företag som befinner sig i en sådan ställning rätten att tillvarata sina egna affärsintressen när dessa hotas och företaget i rimlig omfattning måste få möjlighet att vidta de åtgärder som det anser vara lämpliga för att skydda sina affärsintressen, kan ett sådant beteende dock inte tillåtas när det just har till syfte att förstärka och missbruka denna dominerande ställning.
5. Missbruksbegreppet är ett objektivt begrepp och ett företag som har en dominerande ställning kan således anses missbruka denna i den mening som avses i artikel 86 i EEG-fördraget utan att det föreligger något uppsåt.
6. Ett undantag enligt artikel 85.3 i fördraget hindrar inte tillämpningen av artikel 86 i fördraget.
7. Artikel 86 i fördraget förbjuder ett dominerande företag att stärka sin ställning genom att använda sig av andra medel än de som hör till en konkurrens genom prestationer. Även om det visserligen är tillåtet för ett företag med en dominerande ställning att under perioder med begränsad tillgång fastställa kriterier för prioritering av beställningar måste dessa kriterier vara objektiva, de får inte vara diskriminerande på något sätt och de måste vara objektivt sett motiverade och beakta reglerna om lojal konkurrens mellan näringsidkare.
- Det kravet uppfylls inte av ett kriterium som grundas på en åtskillnad mellan kunder som gör sina inköp enbart hos det dominerande företaget och kunder som också handlar med produkter som köpts från vissa av dess konkurrenter.
8. Det utgör ett missbruk enligt artikel 86 i fördraget när en leverantör med dominerande ställning, som kunden därför är mer eller mindre beroende av, tillämpar någon form av lojalitetsrabatter som innebär att leverantören genom ekonomiska förmåner söker hindra sina kunder från att göra inköp från leverantörens konkurrenter.

9. För att artikel 86 skall bli tillämplig är det nödvändigt och tillräckligt att missbruket är ägnat att påverka handeln mellan medlemsstater. Det är inte nödvändigt att styrka att denna handel faktiskt påverkats vid tillfället i fråga. Villkoret om inverkan på handeln måste anses uppfyllt om det styrks att handeln inom gemenskapen faktiskt har påverkats eller att den åtminstone potentiellt kunde ha påverkats i betydande grad.
10. Den omständigheten att dotterbolaget är en särskild juridisk person är inte tillräckligt för att man skall kunna utesluta möjligheten att dess uppträdande skall tillskrivas moderbolaget, särskilt om dotterbolaget, fastän det är en särskild juridisk person, inte självständigt bestämmer sitt uppträdande på marknaden, utan i huvudsak tillämpar instruktioner som det får av moderföretaget. Ett helägt dotterbolag följer i princip med nödvändighet den politik som fastläggs av moderbolaget.
11. För att en överträdelse skall anses ha begåtts uppsåtligen krävs inte att företaget varit medvetet om att det överträdde förbudet i de gällande konkurrensbestämmelserna i fördraget; det är tillräckligt att det inte kan ha varit omedvetet om att det omtvistade agerandet hade som syfte eller kunde få till resultat att snedvrیدا konkurrensen på den gemensamma marknaden.